

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 „ — „
Negyedévre . 5 „ — „
Egy óra . . 1 „ 70 „
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtatnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Ármányos statisztika.

Pécs, 1901. június 28.

Tudta, érezte mindenki kezdetől fogva, hogy az osztrák-magyar vámközösség Magyarország gazdasági kiszípolozására vezet, mert az osztrák ipar korlátlan versenye mellett nálunk erőteljes ipar nem fejlődhetvén, ipari szükségleteink beszerzésénél, elenyészően csekély kivétellel, kizárólag Ausztriára vagyunk utalva s így még abban az esetben is, ha viszont Ausztria nyersterménybeli szükségleteit kizárólag tőlünk szereznék be, a mi persze a valóságnak éppen nem felel meg, a vesztesek mindig mi lennénk, mert a behozott iparcikkéért évente sokkal több pénz megy ki tőlünk, mint a mennyi kivitt nyersterményeink fejében ide visszafolyik. Az pedig természeti igazság, hogy nincs a világon az a nagy garmada, a mely el ne fogyjon, ha abból mindig többet veszünk el, mint a mennyit hozzátesszünk.

Számokkal hivatalosan ezt a veszteségünket igazolni nem lehetett, mert a kereskedelmi forgalom a közös vámterületen nem volt semmiféle ellenőrzésnek alávetve s a hivatalos körök, melyeknek bécsi utasítás a vámközösség védelmezését tette kötelességükké, körömszakadtig tagadták is, hogy ilyen veszteségünk lenne és váltig erősítették, hogy a gazdasági közösség főtartása Magyarország érdekében történik.

Minthogy azonban megbízható forgalmi adatok nekik sem állottak rendelkezésükre s így bizonyítani ők sem tudtak, nem térhettek ki annak sürgetése elől, hogy gyűjtsünk hát adatokat kivitelünket és behozatalunkat illetőleg. Megszületett tehát 1881-ik évben az áruforgalmi statisztikáról szóló törvény, a mely szerint az országból kivitt árukról azok feladásánál, a behozottakról pedig azok leadásánál nyilatkozatok állítandók ki, a melyekben kitüntetendők a feladó és leadó állomás neve, az áru minősége és értéke.

Az ekként beszerzett áruforgalmi adatok megdöbbentő eredményeket szolgáltatottak és a legteltjesebb mértékben igazolták azok aggodalmát, akik a vámközösségben Magyarország teljes gazdasági kizsákmányolását látták. A behozott érté-

kek — az áruforgalmi statisztika hivatalos adatai szerint is — óriási mértékben haladtak túl a kivitt cikkeket s ez az aránytalanság a vámkülfölddel szemben érvényesített ipari vámok behatása alatt egy részről s a mezőgazdasági termények árhanyatlása folytán más részről Magyarország kárára évről-évre növekedő irányzatot mutatott.

Ez az eredmény persze egy cseppet sem volt kedvező a kereskedelmi és vám-szövetség megújítására nézve, mert hát a hivatalos statisztika nagyon is rácafoltt azokra az elkényszeredett frázisokra, mintha a vámközösség főtartását a mi gazdasági érdekeink parancsolnák. Az ugorkafára felkapaszkodott Bánfiy bárónak tehát első teendője volt megváltoztatni az áruforgalmi statisztikáról szóló törvényt s az 1895. évi XVIII. t.-cikkben elrendelni, hogy a *kivitt és behozott áruk értéke az árunyilatkozatokban mellőztessék*, csupán azok minősége és súly szerinti mennyisége, a származási és rendeltetési helye lévén kitüntetendő. Az értéket aztán a statisztikai hivatal áruértékelési osztálya állapítja meg.

Világos volt ennek az újításnak a célzata: a nyerstermények és iparcikkék nagy súlykülönbségeivel olybá tünteti fel a dolgot, mintha a mi kivitelünk Ausztriába nagyban felülhaladná az onnan való behozatalunkat; az áruknak a hivatalos bürokrában történő önkényes értékelésével pedig eltüntetni azt a veszedelmes bizonyítékot, a mely Magyarország gazdasági kiszípolozásáról tett szomorú tanúságot. Mindezt persze csak eszközül szánták a Bécsből parancsolt gazdasági közösség főtartására, hogy hangulatot csinálhassanak meghamisított és tendenciózus adataikkal gazdasági szolgátságunk mellett.

Hogy ebben a tekintetben mennyire ment a statisztikai csalafintaság, mutatja az a körülmény is, hogy a napilapokban, a melyekből a nagyközönség szerzi értesüléseit, az áruforgalmi statisztikából soha sem közöltek az új törvény óta mást, mint a forgalom súly szerinti adatait. Így éppen a tegnapi lapunk közli a május havi adatokat, a melyek szerint a múlt hónapban kivittünk Ausztriába 3.712.440 mmázsa árut, ellenben csak 1.902.909 mmázst hoztunk be, tehát csaknem meg-egyszer annyit vittünk ki, mint amennyit behoztunk.

Az ilyen adatoknak érték kitétele nélkül való közlése nem szolgálhat más célt, mint a mélyebben nem gondolkozó nagyközönség előtt úgy tüntetni fel a dolgot, mintha a közös vámterületen való forgalomból nekünk sokkal nagyobb hasznunk lenne, mint Ausztriának s így a közösség főtartása nekünk elsőrendű gazdasági érdekünk. Mert sokan csak eléjük tárt számokból ítélnék s nem gondolják meg, hogy kivitt áruink nagy súlyát csekélyebb értékű nyerstermények adják ki, míg a behozatalt csekélyebb súly mellett hasonlíthatlanul nagyobb értékű iparcikkék képezik.

De a megtévesztésben nem elégszünk meg a laikus nagyközönség számára szánt ilyen tendenciózus adatközléssel, hanem kiterjesztik ezt a hivatalos értékmegállapításra is olyképp, hogy az a bizonyos áruértékelési osztály hasból olyan értékeket állapít az általa sohasem látott árukra, a milyen neki tetszik, helyesebben szólva a milyen megfelel annak a tendenciának, a mely az árunyilatkozatokból az értékbevallást kihagyatni rendelte.

A „Keleti Értesítő“ című könyvomat lap közli, hogy Hegedüs miniszter e panaszkok mibenlétéről meggyőződést szerzendő, e hó 25-én résztvett az áruértékelési osztály ülésén s ott *megdöbbenve szerzett meggyőződést a panasznak igaz és jogos voltáról*. Nevezetesen meggyőződött róla, hogy Magyarország és Ausztria között az évi *áruforgalom értéke sokkal nagyobb, mint a mennyit kezdetől fogva kimutatnak*. A hiteles adatok szerint bizonyos immár, hogy a vámkülföld 360 millió forint értékben hozott be hozzánk, Ausztria áruforgalma pedig ennek hétszerezese, vagyis 2520 millió forintot tesz ki az az összeg, amit Ausztria tőlünk évente árucikkeiért bevesz, mi pedig ennek alig harmadrészét kapjuk vissza tőle nála elhelyezett áruinkért.

Az említett könyvomat hozzáteszi ehhez, hogy a miniszter e tapasztalásai után állítólag kijelentette, miszerint az ország közigazdasági politikáját és statisztikai szolgálatát szükségesnek látja jobb alapokra fektetni. Hogy mi lehet ez a jobb alap, azzal valószínűleg tisztában is lesz a miniszter; mert a mikor az ország ipari szükségleteinek fedezésére évente 1600 millió forintot ráfizet, akkor vilá-

Dr. TOLNAI

VIZGYÓGYINTÉZETE

Pécsett, a sétatéren. — (Nyitva egész éven át.)

Az intézetben minden a vizgyógyomódhoz tartozó eljárások végeztetnek PRIESSNITZ és KNEIPP rendszere szerint.

Massage, villanyozás és villanyos fényfürdő. Meleg ásványfürdők: vaslápsó, fenyő, hal-leini anyaglugós és kénfürdők.

Szénsavas, villanyos és elkülönített gőzfürdő. Belégső-osztály: só, törpefenyő és liginosulfit belégszél.

Harmino jegy egy rendszeres vizkurára 18 frt. A jegyek 40 napi érvényességgel bírnak.

Modern berendezés, szigorú tisztaság, gondos orvosi felügyelet.

Rendelés és felvétel naponta d. u. 4-6-ig.

Lapunk mai száma 10 oldalra terjed.

gos, hogy helyes gazdasági politika csak az lehet, mely ipari tekintetben függetleníti az országot. Hogy pedig ez a függetlenítés közös vámterületen nem lehetséges, arról meggyőzhette a minisztert a mesterséges iparfejlesztés nyomában járó Turul-féle esetek sokasága.

Mindazonáltal kételkedünk benne, hogy Hegedüs ráálljon arra az alapra, a melyet tapasztalása és legjobb tudása egyedül helyesnek bizonyít: a gazdasági önállóság alapjára. Mert ha ezt megtenné, rögtön elfujná a helyéről az a bécsi szél, a melynek fuvalma szerint a magyar kormányok eddig is mindig hajladoztak. A félhivatalos cáfoló masina ma már tagadja is, hogy Hegedüs ilyen nyilatkozatot tett.

Itt csak a nemzet impozáns akarattal nyilvánítása segíthet, a mihez meg lesz adva az alkalom a közelgő választásnál. — Magára vessen a nemzet, ha ezt az alkalmat is elsiklani engedi.

* Brázay Kálmán jelöltsége.

Brázay Kálmán, a szalántai választókerület orsz. képviselője körlevelet intézett választóihoz, melyben hivatkozással arra, hogy a függetlenségi és 48-as párt központja újból őt ajánlotta a kerületnek a párt jelöltjéül, kijelenti, hogy a jelöltséget elfogadta. Csatolja ehhez Kossuth Ferenc pártelnöknek meleg hangon tartott ajánló iratát, megjegyzi azonban, hogy egyelőre még időelőttinek tartja a választókerületben felesleges és céltalan izgalmakat felidézni, mihelyt azonban erre a törvényes alkalom megnyílik, nem fog késni — alkotmányos kötelességéhez hiven — a választók előtt újra kibontani azt a lobogót, amelyen fennen ragyognak a függetlenségi és 48-as párt elvei.

A közbeeső drága munkaidőt — így fejezi be Brázay üzenetét — használjuk fel az aratásra. Hiszen mi igyekeztünk vetni is; és ha mit arathatunk, a templomban buzgó lélekkel ezt köszönhetjük meg: az Isten áldását!

* **Megyei közgyűlés.** Baranyavármegye törvényhatósági bizottsága július hó 8-án délelőtti 10 órakor a vármegye gyűlés-termében tartja évnegyedes rendes közgyűlését. Tárgysorozat: I. *Évnegyedes jelentés:* 1. Alispán jelentése az elmúlt évnegyedről. II. *Választás:* 2. Az esküdtbírói felszólamlási bizottságha hat bizalmi férfinak 1901. évre való megválasztása.

III. *Kormányrendeletek és köszönő iratok:* 3. Br. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter köszönő levele a hozzá intézett üdvözlő iratra. 4. Hölbling-család köszönő levele a közgyűlés részvétirátára. 5. A párisi nemzetközi kiállítás kormánybiztosának a kiállításon való részvételért nyilvánított köszönete. 6. Belügyminiszterium leirata a vm. házipénztár 1901. évi költségvetése tárgyában. 7. Ugyanannak leirata a gyámügyi szabályrendelet módosítása tárgyában hozott határozatra. 8. Ugyanannak leirata a Zrinyi szoborra megszavazott 100 kor. hozzájárulás tárgyában. 9. Belügyminiszter leirata az 1896 iki ezredévnek a községi és körjegyzői nyugdíjba leendő háromszoros beszámítása tárgyában hozott közgyűlési határozatra. 10. Belügyminiszter leirata a temetőkről és temetkezésekről alkotott szabályrendelet jóváhagyás tárgyában. 11. Földmívelésügyi miniszter leirata a faiskolákról és fásításokról alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában. 12. Belügyminiszter rendelete Mohács nagyközségnek a piaci helypénz és díjszabást magában foglaló vásárrendtartási szabályrendelete jóváhagyása és a vmegyei vásárrendtartási szabályrendelet 2. §-ának módosítása iránt hozott közgyűlési határozat feloldása tárgyában.

IV. *Allandó választmány jelentései:* 13. Vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet módosítása. 14. Közig. bizottság által a főszolgabírók gyámügyi teendőinek teljesítésére nézve tett előterjesztés. 15. A szederkény-pécsváradi községi közlekedési közutnak — és 16. a Tarcsa-pusztaszentkirálybaksai utvonalknak a törvényhatósági közutak hálózatába való felvétele iránti kérvények. 17. Zsolnay Miklós és társai kérvénye a tervezett pécs-d. miholjáci h. é. vasut támogatása iránt. 18. Siklós nagyközség képviselőtestületének vásárbérbeadási ügyben hozott határozata ellen irányuló felebbezés. 19. A szent-lőrinci — és 20. a pécsváradi megyeházakon szükséges javítási munkálatok folytán fölmerülő költségek fedezése. 21. A mágocsi árvtár 1900. évi zárszám-

adása. 22. Szabolcs községnek nagyközséggé való alakulása. 23. A vármegyei községi és körjegyzők, illetve rendszeresített al- vagy segédjegyzők, úgy azok özvegyei és árvái nyugdíj- és segélyalapjáról készült, újonnan átdolgozott szabályrendelet. 24. A vármegyei tiszti nyugdíjszabályrendelet módosítása iránt beadott indítvány és kérelem. 25. A törvényhatósági bizottsági tagok választásának vezetésére és egyéb eljárások teljesítésére kiküldött törvényhatósági bizottsági tagoknak eljárásuk alkalmával fölmerülő költségeik tárgyában tett alispáni előterjesztés. 26. Breyer Mórné, volt járási irnok özvegyének nyugdíj és kiskoru gyermekei részére neveltetési kegydíj iránti kérelme. 27. Rapkay Miklós szolgálatképtelenné vált vármegyei irnok nyugdíjazása. 28. Kurc Ádám mágocsi utkaparónak kegydíjazás iránti kérvénye. 29. Alispánnak a községek apalovak beszerzésére leendő kötelezése iránt 1899. évi 20319. számú földmívelésügyi miniszteri rendelet folytán tett előterjesztése. 30. A magyarbolyi körorvosi javadalmazás felemelése. 31. Mágocs nagyközség képvis. testületi határozata községi orvosi állás szervezése tárgyában. 32. Szt.-Lőrinc község képvis. testületének ingatlan vétele és község ház, ovodai s kir. járásbírói épületek emelése tárgyában hozott határozata. 33. Baranyavár község szülésznői fizetés rendezése tárgyában hozott képvis. test. határozata. 34. Versend község két szülésznői állás szervezése tárgyában hozott képvis. test. határozata. 35. Szágy, Tormás és Szent-György községeknek a szt.-györgyi plébános s tanító járandóságainak mikénti szolgáltatása tárgyában hozott s meglebbezett határozata. 36. Baar község képvis. testületének adásvételi jogügylet tárgyában hozott határozata. 37. Monyoród község képvis. testületének papi és tanítói fajrandóság s lelkészi fuvarok szolgáltatása tárgyában hozott s meglebbezett határozata. 38. A vármegye kéményseprési szabályrendeletének módosítása. 39. Baranya vármegyének a gazdasági munkás és cselédségélpénztár alapító tagjai sorába belépését kimondó közgyűlési határozatot jóvá nem hagyó belügymin. leirat. 40—75. Községi ügyek. 76. Hetey Sámuel megyés püspöknek a Mohács községi szegényház-alap javára tett 2000 koronás alapítványa. 77. Német Lipót ügyvédnek a mohácsi szegényház alap, illetve egy felállítandó szegényház javára tett 2000 koronás alapítványa. 78—82. Községi költségvetések.

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Incédy Dénes emlékezete.

(1843—1900.)

Irta: Bitter Illés.

Abban a nagy munkában, mely fölhasogatja és a művelődés csiráinak befogadására alkalmassá teszi azt a talajt, melyből sarjadzania és virágfakadásra kell bontakoznia nemzeti életünk gyümölcsös-kertjének; abban a nagy utban, mely nehéz szirtek és kies völgyek, szédítő mélységek és ködbe borult hegyormok között az emberi lélek kincses várához vezet, ismét egy határkőhöz értünk. A vándorok megpihennek, a vezetők oda telepednek a hívogató árnyék alá, hogy felüdüljenek s új erőt gyűjtsenek; mert hosszú az út, terhes a munka s oly messze, oly elérhetetlen a végcél.

S a hogy visszatekintenek a megfutott pályára; a hogy a megnyugtató öntudat édes-ségével merengnek a multak képein; a hogy mi pécsiek bíráljuk és összevetjük a fáradságot s az elért eredményt, oly szomoruan emelkedik ki a letűnt év homályából annak a korán sirba szállt férfinak a képe, ki városunk kulturális haladásának oly előkelő tényezője volt; kinek drága emléke oly mélyen belevésődött mindnyájunk szívébe.

Föltűnik előttünk Incédy Dénes, volt főgimnáziumi igazgatónak az alakja, a ki ép akkor vált meg tőlünk örökre, a mikor a tanuló-ifjuság és a tanárok nehéz munkájukra indultak. Abban a végzetes küzdelemben is, melyet a mulandóság vívott meggyőzött testéért, egy ideig győzött hivatásának szeretete, lebirkózta a romlás erejét az ifjuságerőtel való igaz és őszinte lelkesedése. A pusztulás örvényének szelén diadalmasan küzdött a sodró árral, míg csak a hatalmas Isten ótalmába nem ajánlotta tanítványait s tanárait. Akkor azután megnyugvással hajtotta fejét örök álomra...

Mi meg az élet nyüge mellett fájó kinnal hordtuk a sebet, melyet elvesztése ütött rajtunk s a szívünkön szántott barázdát sehogyssem tudta elsimitani a minennapi élet pora. Elvesztésének gyötrő gondolata mégis most fekszi meg legteresebben a lelkünket, most, a mikor befejeztük a munkát, melyet az ő áldásával kezdtünk, de az ő hála-imája nélkül végeztünk be. 36 év óta az első »Te Deum«-a a gimnáziumnak, a melynek ünnepérete az ő szívét nem dobogtatja, szemét könybe nem borítja. Valóban méltó, hogy kegyelettel emlékezzünk meg róla e napon, ki, ha testben nem is, de lélekben bizonyára itt van köztünk.

Ezért közöljük itt Bitter Illés főgimn. tanárnak tollából azokat a sorokat, melyek a főgimnázium ezidei Értesítőjében Incédy Dénes emlékének vannak szentelve. A sóhaj, mely

lelkünkől fölzakad; a köny, mely szemünkben fakad, legyen a nagy férfi iránt érzett tiszteletnek hála-áldozata.

Ünnep volt, »Veni Sancte« ünnepe, mikor örökre elszállt körünkől a lelke annak, ki évek hosszú során át éltetője, irányítója volt tanintézetünknek; ki előttünk járt, mielőtt előljárónkká lett volna s mikor azzá lett, bár legnagyobb volt közöttünk, kisebbnek gondolta magát a legkisebbnél; kinek mindene a tanintézet s ki a tanintézetnek mindene volt: mesterünk a munkában, példánk az áldozatkészségben, büszkeségünk a mult örömeiben, bus szívünk gyönyörűsége a jelen megróbatatásaiban, siró lelkünk megkönyezett alakja a jövő küzdelmeiben.

Egy év óta néztük aggodásunk kinzó sejtelmeivel, mint bomlik meg erőinek nemes harmóniája, mint hanyatlik alá nyugalmas nagysága, a hogy megilletődve figyeljük a nap lementét a hegyek mögé; s mégis, a mikor megkondult a harang s hítt a temetésre, mikor az ő sirját ástuk, megriadt az elménk, megrendült a lelkünk: kit mindnyájan annyira szerettünk, miért is kell elveszitenünk! Fojtó lélegzetté lett a reá emlékezés, mely mint a ciprus fáradt lombja enyhén borul a sirjára; nyugós gyönyörre a reá gondolás, mely tiszta ragyogással övezi erényeit; keserü örömmé a szeretet, mely a siron túl is szét nem bont-

V. Küldöttségi jelentések: 83. Számonkérőszék jegyzőkönyve. 84. Pénztárak vizgatóra kiküldöttek jelentése. 85. Schaumburg-Lippe-féle jutalomdíj odaitélése tárgyában tett küldöttségi javaslat.

VI. Tiszti jelentések: 86. Alispán jelentése a pécsi községi közig. tanfolyam egy hallgatója részére megszavazott segélynek 1900/1. tanévre történt adományozása tárgyában. 87. Árvaszék jelentése 1901. év II. felében alkalmazandó gyámpénztári kamatkulcs tárgyában. 88. Alispán jelentése Auner Gyula villányi lakos állatorvosi oklevélének kihirdetése tárgyában.

VII. Törvényhatóságok levelezései: 89. Pozsony sz. kir. város megkereső levele az összeférhetetlenségi törvény módosítása céljából a képviselőházhoz és kormányhoz intézett feliratának támogatása tárgyában. 90. Hevesmegye közönségének megkereső levele a m. kir. csendőrség büntető ügyeinek a kir. bíróságok illetékességi körébe utalása iránt a képviselőházhoz intézett felirata pártolása tárgyában.

VIII. Kérvények: 91. A New-Yorki Magyar Segélyegyl. kérvénye segélyezés iránt.

IX. Községi számadások: 92—94. pontban. 95. Jegyzőkönyvet hitelesítő küldöttség megválasztása.

Százkilencvenezer korona passzíva.

(Megszökött fakeskedő.)

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1901. június 28.

Százkilencvenezer korona passzíva tekintélyes összeg, elég nagy arra, hogy ismét szenzációt keltsen a kereskedelmi világban, hol napirenden vannak egy idő óta a hasonló meglepetések, melyeket a tönk szélére jutott kereskedők okoznak egymásnak azzal, hogy hirtelen beadják a kulcsot s midőn meginogni látják maguk fölött a nehezen megépített kártyavárat, kerekét oldanak, még mielőtt fejükre omlik az egész tákolmány.

Hogy hol rejlik tulajdonképen az ilyen, az utóbbi időben gyakran előforduló kereskedői »házmórlások«-nak az indító rugója, azt bajos volna megmondani, valószínű azonban, hogy a nagykereskedők külföldön is híressé vált cégének tönkrejutása ugyancsak abban

ható szálakkal fűz hozzá mindenkit, valaki őt életében ismerni s becsülni megtanulta.

Mert olyan volt ő mint ember, tanár, igazgató és szerzetes-pap, hogy a ki csak egyszer szólott is vele, meghajolt nemes egyszerűsége, tiszta idealizmusa, mély érzésből fakadó buzgósa előtt; a kik pedig mint társai, tanítványai és barátai közelebb állottak szívéhez, azok feledni őt soha sem fogják: szeliden és határozottan, kedvesen és igazán simul lelkükhöz áldott emléke.

A mint a kristálynál egy mag köré csoportosul a többi rész s úgy képződik meg az egész, melynek változatos alakulásain szemteligő színben játszik a reá omló napsugár: úgy ő nála is egy erény, a szeretet erénye körül csoportosul kristály-jellemének minden tulajdonsága, eleven hite, szerénysége, önfeláldozása, irgalmassága, önzetlensége, a polgári és hazafias kötelességek hű teljesítése s mindezekre a benső meggyőződés igaz fényét hinti nagy elméjének szilárd tudása. Ez a szeretet ihlette őt nehéz munkájában; ez a szeretet termékenyítette meg hatalmas lelke szép te-

leli okát, amiben a szerény szatócs boltocskájának csödjé: hiányzik a materiális alap s midőn az első nagyobb kölcsön a visszatérítés határidejekor nem talál kellő fedezetet, azt már újabb kölcsönrel kell fizetni s az így egymásután támadt rések annyira aláaknázzák az egész üzletmenetet, hogy végeredményében összeomlik az egész tákolmány s ha a tönkrejutott üzletember nem választja éppen anyagi gondjainak elhárítására a mindent kiegyenlítő revolvert, akkor jön a tengerentuli út, a vitorlázás Amerikába.

A vidéki kereskedelmi világ legújabb szenzációja Engel Zsigmond szentlőrinci fakeskedő eltűnése, mely természetesen szoros összefüggésben van a fentirt tekintélyes összegű passzívaival.

Az eset részleteiről kiküldött tudósítónk a következőkben számol be.

(Engel Zsigmond.)

Engel Zsigmond szentlőrinci fakeskedőnek tekintélyes nagysága, terjedelmes futelepe ott van a község központjában, a községbe vezető út elején, mely talán Szent-Lőrinc legforgalmasabb helyének nevezhető. A fatelep előtt egy csinos külsejű, izlésesen s kellő eleganciával berendezett földszintes ház áll, az eltűnt kereskedő lakása, az a fészék, melyből most hiányzik a család, aki kiszállt onnan, talán örökre.

A mellette levő fatelepen szünetel a munka, a hatalmas célfogu körfűrészek tétlenségbe vannak meredve s az egész telep azt a benyomást teszi, mint a hirtelenül gazdátlanul maradt tűzhely, melyben az utolsó zsarátnok parány is csak halványan pislákol. Kegyetlenül szomorú kép, melyet nem tud felvidítani az udvarra tévedt emberek előtt a derűs, szinte öntudatos képet erőszakoló személyzet sem.

Engel Zsigmondról, dacára annak a hatalmas összegnek, melyet mint passzívat (aránylag csekély aktívával szemben) hátrahagyott, a községben a legjobb hírek kerüngenek.

A negyvenéves, de a gondoktól öszült feju s jóval öregebb külsejű fakeskedőt mindenki előkelő, jó kereskedőnek ismerte s annál inkább kinos benyomást tesz hirtelen eltűnése. Engel Zsigmond azokból a végtelenül önzertes, fagyos külsejű emberekből való volt, kik minden ténykedésüket, minden erélyüket

hetségeit, hogy 35 éven keresztül soha meg nem tántorodó hűséggel szolgálja a tudományt s a hazát, a minden bölcsesség ősforrását: Istent s a haza jövőjét: az ifjuságot. Élete utjában, mint hajdan a tűzoszlop az emberiség nagy profétáját a pusztában, e szent eszmék vezérelték; e főséges gondolatok poézise villant meg a szeme nézésében, rezdült meg az ajka beszédében, valahányszor szólania kellett. S az ifjuság s az öregek s mi mindnyájan mohó áhitattal hallgattuk mézes beszédét, mely annyi rejtett szépségnek forrását takasztotta a lelkekben.

Ott a szőke gyermekkorban, az anyacsókkal szivta magába lelkének ez idealizmusát: nemzeti fájdalomk ézengése közt ismerte meg az Ur félelmét, mikor a véres csatákban küzdő családíért imádkozott a saját boldogságában is megtámadott család; szabadsághős atyjának ajkairól áradott szívébe a hazának szeretete. S mikor ölvirradt az a csodás új világ, melyben vállvetett munkássággal sietett a magyar biztos jövőjének alapjait megszilárdítani; mikor minden egészséges

arra fordították, hogy a szükséges külszint megóvják, minél tekintélyesebb nevet vivjanak ki maguknak a kereskedelmi világban s ennek presztizse alatt aztán takarni tudják azt, aminek kereskedelmi nyelven »üzleti titok« a neve s ami annál torzabb képet mutat, ha egyszer napfényre került.

De éppen Engel Zsigmondnak ez a mindent leplezni akaró igyekezete okozta azt is, hogy *penzintézetek csak igen jelentéktelen, mondhatni számot sem tevő összegekkel vannak a tekintélyes passzívaiban érdekelve úgy, hogy a pécsi penzintézetek alig károsodnak a szentlőrinci fakeskedő anyagi bukása folytán.*

Engel Zsigmond gyakran szükségessé vált kölcsönügyleit többnyire rokonai körében s »szivességi« váltókkal bonyolította le. Ebben aztán leleményessége nem ismert határt s itt érvényesült leginkább előkelő biztos föllépése, melylyel nagyuri modorban még legalantasabb közegével is meg tudta értetni, hogy a gazdának pénzre van szüksége.

(Az üzlet és a manipulációk.)

Ez a fejezet tán a legszomorubb Engel Zsigmond életének regényében, mert ez az a fejezet, mely mindazt a szépet s jót, mit az általános hiedelem, a közvélemény s az alkalmazottak reá raktak a megszökött fakeskedőre, egyetlenegy vonással eltörli s nem marad ezután más Engel Zsigmondból, mint a tönk szélére jutott az egzisztenciájáért remegő kereskedő, ki nem röstel annyit engedni nagy uri allűrjeiből, hogy leszáll alkalmazottai közé s a szó legteltesebb értelmében még a saját kapusát is megpumpolja.

Ezelőtt tizenhét évvel, 1883. év elején a szent lőrinci »Engel Éliás« rövidáru kereskedő cég csödbe jutott. Engel Zsigmond, ki ennek belfagya volt, néhány hónappal a csödniytás előtt kivált a cégből hétézer korona »üzletrészszel« s ebből a hétézer korona tőkéből alapította 1883. év május havában azt a fakeskedést, melyet most százkilencvenezer korona passzívaival örökre otthagytott.

Természetes, hogy az a csekély összeg, melylyel Engel Zsigmond fakeskedését alapította, éppen csak a legszükségesebbek beszerzésére volt elegendő, s így az üzlet néhány havi fennállása után már kénytelen volt hitelhez folyamodni, mi természetszerűen nem képezheti egy kereskedő egzisztenciájának reális alapját. Mégis Engel Zsigmond határozott

szív és erős kar vetekedve vette ki részét az ujáteremtés nagy művében: ifju éveinek mélyreható impressziói érlelték meg ideálisan hangolt lelkében a gondolatot, hogy mint tanár és szerzetes-pap művelje és ápolja a haza reményét.

Akkor kezdte működését, mikor a munka láza az aléltágából fölrázott nemzet napszámosságait az ellentétes törekvések utvesztőjébe hajtotta; mikor a pozitív bölcelet hadat izent a metafizikai szellemnek; mikor a tulságosan felszabadított individualizmus komolyan fenyegette az ideálok tiszteletét. Incédyt a különféle tanok larmája soha sem ingatta meg. Kereszténynek és magyarnak megőrzött szüzi érzései megóvták lelkét a tudomány hívságaitól, távol tartották őt a kételkedés és bizonytalanság ingoványaitól. Eies szeme jól látta, hogy az az irány, mely bár az új eszméknek oceanját zuditotta az emberi elmére, de egy csepp boldogságot nem tudott nyujtani az üres, mert eszményeitől megfosztott emberi szíveknek, mihamar hitelét veszti. Tudta jól, hogy azok a tartalom nélküli jelszavak, melyek

A nagym. m. kir. vallás- és közoktatásügyi és m. kir. kereskedelemügyi miniszter uraknak 94366—99., illetve 21482—900. sz. a kelt magas rendeletére való hivatkozással értesitem a tek. tanügyi hatóságokat és illetve a m. kir. postahivatalok tek. főnökeit, miszerint a **FÓNAGY** féle *porlekötő és fertőtlenítő DUSTLESS* anyag *Baranyamegye* területén kizárólag nálam Tisztelettel

EIZER JÁNOS,
PÉCSETT.

fellépése, előkelő modora s a tekintélyes vagyonnal rendelkező rokonok segítségének sikertült nemcsak eltakarni azt, hogy az egész fakereskedést tulajdonképen a hitel örökké ingó mérlegén tartják fenn, hanem sikerült elérni azt is, hogy a szentlőrinci fakereskedés Drezdában, Bécsben, Lipcsében is nevéssé vált s export piacot nyitott magának a külföldön is.

Néhány évvel később Engel Zsigmond megnősült s a hozományul kapott néhány ezer forinttal új lendületet adott üzletének, amint azonban ez is elfogyott (a mi mihamarább bekövetkezett) s nem maradt más hátra, mint adóságot adósággal fizetni, akkor következett be a vég kezdete.

Az első hitelüzletet Engel Zsigmond a pécsi Ullmann bankházban kötötte s ez a bankház aztán nyitva is állott a szentlőrinci fakereskedő részére állandóan. Dacára eme magas összegeknek, melyekkel ez a pécsi bankház érdekelve volt, mit sem vesztett a bukással, miután teljes fedezetet nyújtó váltók vannak a bankház birtokában.

Később aztán nagyobb, idegen kölcsönök felvételével nem akarván mindvégig megtartott jó hírnevét kétségessé tenni, Engel Zsigmond a rokonokhoz fordult, majd pedig barátjait kérte fel a váltokezesésre.

Arra a kétségbeesésig menő vágyra, melylyel a szentlőrinci fakereskedő hírnevét megtartani igyekezett, jellemző, hogy egy megszorult pillanatában Tóth János nevű kaptól ezer koronát vett kölcsön, Csöre József, m. mecskei emberrel pedig, ki nála mint fabecslő volt alkalmazva, s a kinek M. Mecskén háza és földje van, egy kétezerkét-száz koronás váltót íratott alá.

Betetőzi Engel Zsigmondnak eme pénzmanipulációit az, a melyre unokafivére szakácsnéjét használta fel. Akként történt ez az épületes dolog, hogy Engel Zsigmondnak — mint oly gyakran — ismét pénzre volt szüksége s hogy szerezzen, felkereste unokafivérét, Engel Gyula szentlőrinci kereskedőt. Engel Gyulát nem találván odahaza, a szakácsnéhez fordult, kitől elkérte az ő takarékpénztári könyvecskéjét azzal, hogy nyolcszáz koronát akar kivenni. A szakácsné biztosítottan tudván a pénzt, átadta a takarékpénztári könyvet, melyből Engel Zsigmond nyolcszáz korona helyett ezerkilencszázat vett ki s ez összegről egy váltót tett a takaréktári könyvbe, melyet most elutazása után találtak meg Wertheim-szekerényében.

annyi könnyen hívót félrevezettek, a tények logikája előtt ki nem bírják a kritikát; hogy az elme finomsága, a szép iránti érzék, a lélek altruizmusa s az emberi szív annyi nemes virága színét veszti, elhervad, elfonnyad, ha az ég harmata nem öntözi, a nap sugara nem fűrészi. S a gondviselés megadta neki az örömet, hogy élte alkonyán megnyugvással szemlélhette, mint kezd visszatérni a kiábrándult társadalom régi, kipróbált ideáljaihoz.

Őt magát boldoggá tette az ideálok ápolása: nevelői tisztének pontos teljesítése, a mivel hazájának tartozott; vallási kötelemeinek buzgó gyakorlása, a mivel Istenének áldozott. Innen volt lelkének az az imádságos derűje, mely még halálában sem homályosult el, sőt akkor tán még ragyogóbb volt: bizonyára ez szórta be arannyal azt a lépcsőt, mely az örök élet mesgyéjére, a tiszta ideál országába vezette. Ez vonja be glóriával megdicsőült alakját most is, a hogy a hálás szeretet elém varázsolja: egyik kezével az égre mutat, a hová példájával vezetni akart, másik kezét áldólag terjeszti könybe borult tanítványainak serege fölé, a kik az ő szellemének le-

A mi a passzívát illeti, annak legnagyobb részben a rokonok vallják kárát, kik leginkább voltak Engel Zsigmond pénzműveleteiben érdekelve. A pécsi pénzpiac (magánembereket értve) hir szerint százhuszezer koronával károsodik, míg az eltűnt fakereskedő adóhátraleka ezerhatszáz koronát tesz ki. *Csődöt eddig nem kértek Engel Zsigmond ellen, sőt valószínű, hogy egyáltalán nem is fognak kérni, miután a rokonság tőle telhetőleg igyekszik a hiányokat pótolni.*

(Az elutazás.)

Engel Zsigmond folyó évi június hó 17-én délelőtt, a szentlőrinci járási főszolgabírói hivatalban »Hivatalos Igazolvány«-t váltott s aztán hazatért azzal, hogy neki sürgősen el kell utaznia Budapestre, onnan Bécsbe, sőt valószínűleg Németországba is, hol a Frost és Ring céggel kell érintkezésbe lépnie, azonkívül pedig társat keres nagyobb mennyiségű fa megvételéhez.

Miután Engel Zsigmond többnyire oly üzleteket szokott kötni, hogy társakkal nagyobb mennyiségű fát vásárolt s azon feldolgozott állapotban adott tul, ez a tervezett utazás nem tűnt fel sem a családnak, sem az alkalmazottaknak.

Igy Engel Zsigmond folyó évi június hó 17-én éjjel Budapestre utazott, azóta azonban nem hallatott hirt magáról.

Az elutazás előtt, a szentlőrinci pályaudvaron egy bizalmas barátjával találkozott, ki figyelmeztette, miszerint fellelő oly hírek keringenek, hogy csödbe készül menni. S Engel Zsigmond még ekkor is megmaradt annak, a minek mindenki ismerte s önértzetesen mondta:

— Szó sincs csödről. Ellogyott az anyagom s most ujat megyek venni!

De azóta nem tért vissza s így a múlt hét szombatja óta anyag hiányában szünetel a munka a szentlőrinci Engel Zsigmond-féle fa telepen.

(A család.)

A hir szerint Amerikába utazott szentlőrinci fakereskedő ezeltől tizenkét évvel nősült meg s feleségül vette Löwy Viktóriát, egy vaiszlói tekintélyes kereskedő leányát. Jelenleg öt gyermeke van Engel Zsigmondnak, kik közül a legidősebb tizenkét éves, a legfiatalabb pedig hét hónapos.

A családfő eltűnése a legnagyobb szomorúságot okozta a családban, miután ugy Engel Zsigmondné, mint a rokonok, sőt az

téteményesei. S fájdalomunkban e gondolat adhat vigasztalást.

Oly kicsiny a sir; szűk bejáratánál lehull a halotról a disz és ékesség, a mit ismerésként a világ reá rakott; de nem pusztul el a szellem, valónknak e csodás alkotó része; nem vész el önünknek eszményi ereje, mely tiszta szárnyon reszket az idők forogtagában az örökkévalóság felé. Nem hal meg az, kinek szelleme annyi szívben gyújtott lángot, ki az örök eszmének annyi sugarát vitte be a lelkünkbe. Incédy Dénes élni fog közöttünk és bennünk, míg élnek azok a halhatatlan eszmék, melyeket hirdetett; míg fogékony-ság lesz bennünk a jónak, szépnek és igaznak kultusza iránt.

Emlékezetén áldás leszen. Életünk nehéz óráiban sokszor elzarándokolunk majd hozzá, hogy lelkesedést merítsünk az ő gondolatán; nyugalmas pillanatainkban ünnepi hála-érzettel mondunk neki köszönetet, hogy ideálokért hevülni megtanított.

alkalmazottak is attól tartanak, hogy Engel Zsigmond öngyilkossá lett. Ez természetesen ma még szintoly bizonytalan, mint az, hogy a tönkrement fakereskedő Amerikába vitorlázott volna, a miről biztosat senki sem tud.

A munkások egészsége érdekében.

Pécs, 1901. június 28.

A resicai sztrájk egyik oka az volt, hogy a munkaadó osztrák részvénytársaság nem akarta a munkásoknak a törvény által előírt napi egy és háromnegyedórai szünetet egészen megadni.

A munkaközbeni időnként való rövid szünetelés lényeges kelléke a lélek és a test munkabírásának; mert még az egyhuzamban élvezett hosszas szórakozás is ártalmas lehet, hát még a megfeszített szakadatlan munka. Tudhatják ezt maguk a munkások is, és mégis némelyek okatlan pénzvágtyól még azt a kis szünetet sem akarják betartani.

Hivatalos működésem alatt — gyárból déli télelykor hazafelé indulva — nem egyszer talákoztam sápadt, vézna munkásokkal, még betegségből csak pár napja felépültekkel is, kik a déli egy óra szünetet be nem tartva, már félelykor visszatértek a gyárba és nyomban dologhoz fogtak. Kérdeztem e tulbuzgóságuk okát, mire ők ezzel feleltek: »Uram! Kevés a keresetünk. Mi darabmunkások lévén, fel kell minden percet használnunk családunk érdekében.«

Erre felvilágosítottam őket és kötelességemnek tartom a jóakaratu figyelmeztetést arra nézve itt ismételni, hogy helytelenül, saját kárakra cselekednek.

Köztapasztalat, de állatokon tett kísérletek is bizonyítják, hogy étkezés után egy kis pihenés, különösen fekvés, lényeges kelléke annak, hogy az étel a gyomorban kellően elhelyezkedjék s az emésztés a megfelelő mederbe jusson. Minél gyorsabban és minél többet eszik valaki, annál hosszabb és kényelmesebb pihenésre van szüksége; tehát a déli evés után leginkább. A fekvés pedig különösen annak szükséges, a kinek a gyomra ülés közben összenyomul. A munkások azon része, mely a műhelytől nem messze lakik, megszerzheti magának azt a nem is kényelmet, hanem szükséges életrendet, hogy ebéd után egy félórát — lehetőleg fekvé — pihenjen és ne rohanjon a gyorsan lenyelt étellel nyomban a munkához. De ha már otthon nem pihenhet, akkor legalább lassan járkáljon a szabad levegőn, hogy a gyomra ne rázódjék.

Közvetlenül ebéd után a gyors mozgás vagy a gyomrot összenyomó helyzetben való ülés, kivált ezek gyakori ismétlődése esetén, könnyen okozhatnak veszélyes gyomorbajt; már pedig a már fél egykor munkába visszaszaladó munkás mind a két elkerülhető hibát elköveti. És ugyan mi haszna van belőle, ha egypár hónapig avagy — erős szervezettel bírva — legfeljebb egy pár évig délben naponkint egy félórával többet dolgozva 10—20 krajcárral többet keres; azután pedig rohamosan megcsappan kereső-képessége, avagy munkaképtelenné lesz? Mert ha azt a fél vagy akár egész órát máskor, p. o. vacsora után egy óra mulva dolgozza: ez távolról sem árt neki annyit, mint az ebéd után közvetlenül való gyors járása s munkája.

Láthatjuk különben az állatoknál, hogy jóllakás után — ha rövid időre is — lefekszenek. Tanulhatnánk azoktól. De más tekintetben is rosszul cselekszik a darabmunkás, ha a törvény által neki biztosított szünetet nem

**Fogtechnikai
műterem.** ○ ○

Műfogak, vulcanit-, arany és aluminiumból. — Mindenféle **plombok,** obturatorok. — Foghuzás fájdalom nélkül!

Girardi József
PÉCS, Apáca-utca 10. sz., (saját ház a zárda mellett 2-ik ház.)

tartja be, mert tulbuzgóságával az esetleg önzéstelt munkaadóban a nem darabmunkások felől azt a téves hitet keltheti fel, hogy ezeknek is és minden munkásnak felesleges az egyórás déli szünidő, elég lenne talán csak egy félóra is . . .

Szóval azt hihetné, hogy a törvény nem az okosság s az igazság szavára hallgatott, mikor délben egy órai szünetet rendelt, hanem csak találomra határozott; holott a *törvény az egy órát minimális szükségnek tekinti.*

Az a munkás tehát, a ki ezt a szünidőt gyakrabban be nem tartja: saját maga s a törvény jóindulata ellen cselekszik.

A ki ebéd után a kellő pihenést megtartja: jóval tovább lesz munkabíró és sokkal tovább él, mint a ki azt magától botorul megtagadja.

Végh Lajos.

Hírek.

Pécs, 1901. június 28.

A demokraták.

(Több jelenet egy vendéglőben.)

Utcasprő: (Belép egy vendéglőbe és körülnéz. Az első asztalnál ülő ember fölkel és mélyen meghajolva köszönti.)

Pincér: A szolgája! Méztatik parancsolni! . . .

Utcasprő: (A második asztalhoz mutat) Hozzon egy ruhát erre az asztara.

Pincér: De kérem talán tetszene itt helyet foglalni az első aszt . . .

Utcasprő: Coki! Nem látja, hogy ott egy cipő puculó ül. (Helyet foglal a második asztalnál.)

Rendőr: (Belép és körülnéz. A 1 és 2. asztalnál ülők felugornak és köszöntik.)

Pincér: A szolgája! Méztatik parancsolni! . . .

Rendőr: (A harmadik asztalra mutatva.) Rögtön egy abroszt!

Pincér: Talán tetszene a második . . .

Rendőr: Csönd! Csak nem ülök le azokkal . . . (Leül a harmadik asztalhoz.)

Dijnok: (Bejő és jó ideig körülnéz. A rendőr és a másik kettő is köszöntik.)

Pincér: A szolgája! Méztatik parancsolni! . . .

Dijnok: (A negyedik asztalra mutat.) Egy terítőt kérek!

Pincér: Méltóztassék oda . . .

Dijnok: (Mérgeesen az asztalra üt) Nem méltóztatik! Egy terítőt s két deci spriccert! (Leül a negyedik asztalhoz.)

Kereskedő segéd: (Belép és megáll az ajtóban.) Milyen bagázs!

Pincér: A szolgája! Parancsol . . .

Kereskedő segéd: Hát nincs egy külön asztaluk sem!?

Pincér: Rögtön hozunk kérem . . .

Kereskedő segéd: Nem kell! nem kell . . . Csak nem ülök le ilyen vendéglőben . . . (Büszke léptekkel távozik)

Pincér: (A vendéglőshöz.) Főnök ur kérem talán lenne szives az érkező vendégek részére külön-külön egy-egy vendéglőt berendezni, különben nem megy az üzlet.

Vendéglős (felsóhajt.) — Milyen világ! milyen világ! . . .

— 57.

Napirend 1901. június 29-én, 30-án és július 1-én.

Naptár: szombat, június 29. — Róm. kath.: Péter és Pál. — Prot.: Péter-Pál. — Görög-kel.: (jun. 16.) Ikon. — Zsidó: Thamusz 12. — Nap két 3 óra 50 perckor; nyugszik 7 óra 44 perckor. — Hold két 5 óra 33 perckor délután; nyugszik 1 óra 42 perckor éjjel. — Vasárnap, június 30. — Róm. kath.: Pál. — Prot.: Pál. — Görög-kel.: (jun. 17.) Manuel. — Zsidó: Thamusz 13. — Nap két 3 óra 51 perckor; nyugszik 7 óra 44 perckor. — Hold két 6 óra 24 perckor délután; nyugszik 2 óra 32 perckor éjjel. — Hétfő, július 1. — Róm. kath.: Teodorik. — Prot.: Tibold. — Görög-kel.: (jun. 18.) Leoncz. — Zsidó: Thamusz 18. — Nap két 3 óra 52 perckor; nyugszik 7 óra 43 perckor. —

Hold két 7 óra 9 perckor este; nyugszik 3 óra 25 perckor éjjel.

Időjelzés. A központi meteorologiai intézet jelentése szerint: zivatarok és hőstüvedés várhatók.

Zenekedvelők egyesületének közgyűlése szombaton 11 órakor a Hattyuban.

A budai-külvárosi Kath. Kör majálisa szombaton 3 órakor Agoston-u. 22. szám alatt.

M. á. v. altiszti kör kirándulása Abaligetre szombaton d. e. 9 órakor.

Keramikai munkások nyári mulatsága a Petőfi-vendéglőben szombaton d. u. 3 órakor.

Népgyűlés a gyár-utca 7. szám alatt vasárnap fél 10 órakor.

Pécsi Műkedvelők nyári mulatsága vasárnap d. u. 3 órakor saját helyiségükben.

Bucsu-ünnep a nőzárda iskolában vasárnap d. u. 5 órakor.

Schulcs Imre-ünnepély a Kath. Kör disztermében hétfőn 9 órakor.

— (A székesegyház ünnepe.)

Holnap lesz a székesegyház védőszentjének Péter és Pál apostoloknak névünnepe. Ez alkalomból a székesegyházban — mint már többször jeleztük — az egyházi zeneegyesület a délelőtt 9 órakor tartandó misén Langl miséjét fogja előadni. Az ünnepi misét *Hetyey* Sámuel megyéspüspök pontifikálja; az alkalmi szónoklatot *Keserics* Ferenc, mohácsi esperes plébános fogja tartani. E nap bucsunapja a székesegyháznak s a közeli falvakból is processziókban jön be a nép Pécsre, hogy bucsuban részesüljön.

— (*Uj mise.*) Ma délelőtt 10 órakor megtartotta be első miséjét az Urnak *Marton* Sándor, ujonnan felszentelt pap, a ferencrendiek templomában, melyet ez alkalommal a szülők, rokonok, jó barátok, növendéktársai s nagy hívő közönség egészen megtöltött. A manu-duktori tisztet *Fülöp* István, szentlőrinci plébános tölté be. Az új misésnek volt növendék társai asszisztáltak az istentisztelet közben. Mise után *Marton* Sándor a szokásos áldást osztotta ki a jelenlevők mindegyikének, a kik a nap emlékezetére egy-egy szent képet is kaptak. Holnapután, vasárnap reggel *Glück* István, új misés pap, fogja a Miasszonyunkról nevezett nőzárda templomában megtartani primiciáját.

— (A teológusok Te Deuma.)

Ma délelőtt 9 órakor ünnepélyes hálaadó misét mondott a tanev befejezésével a helybeli hittudományi főiskola hallgatói részére *Wurster* József dr. kanonok, szemináriumi igazgató nagy papi segédlettel a székesegyházban. A növendék papok még csak jövő hó elsején mehetnek haza a nagy szünidőre a kettős ünnep miatt.

— (Bucsu-ünnepély.)

A Miasszonyunk nőzárdaiban végzett tanítóképző intézeti növendékek (vasárnap) június 30-án, d. u. 5 órakor bucsuünnepélyt rendeznek. Az ünnepély műsora a következő: Megnyitó beszéd, tartja *Bistos* Olga. „Faust” Gounodtól átírta és zongorán előadja *Fáy* Rózsika. »Isten akarata» Tompától, szavalja *Horváth* Margit. »Hochzeitsmarsch» Mendelssohntól, előadják zongorán *Csivér* Marianne, harmoniumon *Urtika* Elsa. »Hajnal ébredése», előadja az énekkar. „Vándor madár” Abrányi Emiltől, szavalja *Györffy* Laura. Grande Valse brillante, előadják *Simon* Maria és *Schneider* Ilonka. Bucsu beszéd, tartja *Vargha* Eteleka. „Madarak bucsudala” előadja az énekkar.

— (Honvédzenekar Pécssett.)

A székesfehérvári V-dik honvédkerület zenekara tegnap este Pécsre érkezett. A zenekar este félhét órakor vonult be Pécsre s egye-

nesen a Fejérváry-laktanyába menetelt, a hol szállva van. A zenekar ma a 19-ik honvédszázalaggyalozred gyakorlatán is résztvett, úgy a kivonuláskor, mint a hazatéréskor nagy közönség által élvezett zenét szolgáltatva. A zenekar — mint már irtuk — a nemzeti kaszinó július 3-iki (szerdai) estélyén hangversenyt ad a kaszinóban.

— (*Uj doktor.*) Tegnap avatták a jogtudományok doktorává a budapesti tudományegyetemen *Hinka* Miklós, pécsi ügyvédjelöltet, miután a jogtudományi szigorlatokat jó sikerrel letette.

— (*Te Deum a középiskolákban.*) Holnap fejeződik be hivatalosan az iskolai év a középiskolákban az ünnepélyes Te Deummal. A főgimnáziumi tanuló ifjúság részere a szokott időben tartják meg a belvárosi plébánia templomban a hálaadó istentiszteletet. A mise alatt a főgimnáziumi énekkar fog *Bitter* Ilés főgimnáziumi tanár vezetése alatt énekelni. A mise után kiosztják a bizonyítványokat s az értesítőket. — A főreáliskola Te Deumja holnap reggel 7 órakor lesz az irgalmasok templomában. Ez alkalommal az intézet teljes énekkara és zenekara *Gebauer* Antal intézeti zenetanár vezetése mellett, *Eckardt* A. latin miséjét és *Wachauer* K. Te Deumját fogja előadni. Offertoriumra betétül *Schneider* István é. urnő fogja Abt »Ave Maria»-ját elenekeelni.

— (*A polgármester szabadságon.*) *Majorossy* Imre polgármester holnap kezdi meg hat heti szabadságát, hogy egészsége teljes helyreállítása céljából fürdőre utazzék. A polgármester holnap Cirkvenicába utazik. Ezzel a hírrel kapcsolatban említjük fel, hogy *polgármesterünk es uton mond köszönetet* egyelőre mindazoknak, kik őt balesete alkalmából részvetnyilvánításukkal felkeresték addig is, míg visszaterte után triss egész triss egészségben személyesen is megteheti a részvétért köszönő látogatásait.

— (*Mulatságok.*) A kettős ünnepen több mulatság lesz városunkban. Így a *budai-külvárosi Kath. Kör* Péter-Pál napján saját helyiségében nyári mulatságot rendez, délelőtti istentisztelettel és diszkozyűléssel ünnepelvé a kör harmadéves fennállását. A *m. á. v. altiszti Kör* holnap Abaligetre rendez kirándulást; indulás külön vonaton d. e. 9 órakor. A *polgári kerékpáros egyeslet* Túronyba rendez kerékpáros-versenyt. A *harkányi* túrdón is holnap tartják meg a fürdőidény első mulatságát, a táuckoszorucskát. A *keramikai munkások* pedig a Petőfi-vendéglőben rendeznek nyári mulatságot. Vasárnap végül a pécsi *műkedvelők* egyesülete tart mulatságot saját helyiségében.

— (*Jelentés a vizáról.*) A Tettye forrás vizallásáról a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: Folyó hó 28-án reggel 6 órakor a tetteyi viztartóban 980 kb., az elmentartóban 250 kb. volt; a hozzátolyas 24 óra alatt 1416 köbméternek találtatott.

— (*Agyonlőtte a vejét.*) Véres családi drámáról ad hirt sásdi levelezőnk. *Rigacz* Márton, egerszegi lakos, jómódu gazdalkodó volt, de mióta a lányát *Pál* Vincéhez férjhez adta, azzal örökös civodásban él. Maga a lanya se szerette valami nagyon *Pál* Vincet, szóval teljes volt a boldogtalanság a családban. *Pál* Vince többször veszélyes fenyegetések között folytatta a perpatvart apósával és lele-

ségével s rendszerint a korcsában keresett feledést a esaládi boldogtalanság ellen. Így tett tegnapelőtt este is s úgy tizenegy óra tájban tért csak haza. Az ajtót azonban zárva találta s dörömbölni kezdett azon, leléssel fenyegetve apósát és családját. Rigacz Márton végre is előkapta a töltött puskáját és az ablakon átrálott a fenyegetőző vejére. *A lövés Pál Vincét szíven találta.* Ott nyomban összeesett és meghalt. A vőgyilkosság híre még az éjjel elterjedt a faluban s Rigacz Mártont a csendőrök elfogták és Sásdra kísérték a járásbíró-ság börtönébe. Az agyonlőtt vőt tegnap boncolták fel s azután eltemették. A vőgyilkos Rigacz Márton ellen a járásbíró-ság befejezván a vizsgálatot ma Pécsre kísértette át a királyi ügyészséghez.

— **(Összeesett az utcán.)** Gonda János, Gonda N. tanítónő édesatyja, ma délelőtt 10 óra körül hirtelen rosszul lett a fő utcán s összeesett. Bevitték a városházára s gyorsan orvost hívtak hozzája.

— **(Az államtisztviselők gyűlése.)** Egész országszerte megindult a mozgalom az államtisztviselők körében, hogy a fennálló és szerintük már tarthatatlan viszonyokat megjavítsák. Főtörökvésük oda irányul, hogy első sorban a fizetésüket javítsák meg. Budapesten már tavaly gyűléseztek, jártak a kormánynál, meg Ő Felségénél is, azonban nem bírtak semmit sem kivinni és a dolog abban maradt. Most aztán megindult a mozgalom a vidéken. A vidék akarja kezébe venni az ügyet és erős tömörüléssel véli kivinni azt, a mit a központban el nem érhetek. Nálunk tegnap délután tartották a szervezkedő gyűlést a tordaiak felhívására. A gyűlésen szép számmal jelentek meg az államtisztviselők, hanem inkább csak a közép és az alsóbrangúak, a főtisztviselők távol maradtak. Ugy látszik ők nem csatlakoznak a többi tisztviselők mozgalmához. A gyűlést az összehívó: *Bereghy Endre* telekkönyvvezető nyitotta meg, ki rövid beszédében ecsetelte az állambivatalnokok helyzetét, különösen az alsóbrangúakét. A megnyitó beszéd után megválasztották a vezető tisztikart, mely a következőképp alakult meg: elnök *Auguszt Ferenc* pénzügyigazgató helyettes, intéző igazgató: *Zánkay Aladar* dr. járásbíró, jegyző: *Obetkó Dezső* dr. albiró, aljegyző: *Szabó Árpád* posta és távirda főtiszt. Ezenkívül választottak egy harminctagú bizottságot, mely után a gyűlés kimondta, hogy csatlakozik a szegedi és tordai mozgalomhoz, a tordaiaknak pedig jegyzőkönyvi köszönetet szavaz a mozgalom megindításáért, egyúttal üdvözlő táviratot küld a kérvény megszerkesztésére, melyet a kormányhoz és az országgyűléshez küldenek, *Obetkó Dezső* dr. jegyzőt kérték fel. Kimondták egyúttal, hogy az ügy érdekében felkeressék a megye összes képviselőit, hogy az ügyet pártfogolják. Továbbá a gyűlekezet elhatározta, hogy a kiküldendő bizottsággal részt vesz majd a még ő-zszel tartandó allami tisztviselők országos kongresszusán, a melyet vagy Budapesten, vagy Szegeden tartanak meg. Végül köszönetet szavaztak úgy a helybeli, mint a vidéki sajtónak, mely mozgalmukat és törekvésüket eddig is nagyban támogatta. A kérvény aláírására, melyet a kormányhoz és a képviselőházhoz küldenek, vasárnapra tűztek ki egy bizottsági gyűlést. Ezután a gyűlést, az elnök elterelése közt feloszlott.

— **(Szabadságon.)** *Rákosi Imre*, fiu-meí királyi ügyész — a pécsi kir. ügyészségnek volt alügyésze — jelenleg szabadságon van s nejével együtt Pécsre érkezvén, szabadságidejét itteni rokonai körében tölti.

— **(A gazdasági választmány ülése.)** A baranyamegyei gazdasági egyesület választmánya ma délután négy órakor a vármegyeháza közgyűlési termében *Ország* Lajos elnöklese alatt ülést tartott, melyen: *Vörös Mihály* titkár, *Jakabffy Imre* gazdasági felügyelő,

id. *Driess Lajos*, ifj. *Driess Lajos*, *Mikes József*, *Liebbald Béni*, *Somssich József* és *Keller István* jelentek meg. A választmány a folyó évben Vaiszlón megtartandó magyar szarvasmarha szemle díjazás határidejéül *folyó évi szeptember hó 22-ét* tűzte ki, majd a községi szövetkezetek alakításának tervével foglalkozott az ülés, mely néhány folyó ügy elintézése után délután fél öt órára véget ért.

— **(Eltűnt agastyán.)** *Böröc István* hosszuhetényi lakos, jelentést tett ma a rendőrségen, hogy az ipa, *Dallos József*, nyolcvanéves öregember, még e hét elején azzal távozott el hazulról, hogy bejön Pécsre s azóta nem tért vissza. A rendőrség elrendelte az öregember nyomozását.

— **(Leesett a mélységbe.)** A helybeli 52. gyalogezred 7. százada tegnapelőtt a százados vezetése alatt lögyakorlaton volt fenn a Mecseken. A mint hazaértek, az őrmester megvizsgálta a töltényeket és ekkor nagy hiányt talált *Pászt* János közkatonánál. Sok hüvelyke hiányzott. Hogy ezt pótolja, tegnap néhány társával felment a Mecsekre, hogy hüvelyeket szedjen össze. Azonban szerencsétlenül járt. A mint ott mászkált, nem vette észre, hogy egy mélység szélére ért, egyszerre megcsuszott és ő a lejtőn lebukott. Szerencséjére nem sérült meg veszélyesen, s csak künn a »maródi« szobában ápolják, azaz csak ott fekszik, s hamarjában kigyógyul majd.

— **(Asszony a kocsi előtt.)** Tegnap este a siklósi-utcán egy asszonyt levert lábáról a mérték nélkül élvezett pálinka. Éppen akkor esett össze a kocsit közepén, mikor egy kocsi ott elvágatott; szerencséjére azonban csak a ruhája szelét tépték meg a kerekek. Az önkivületi állapotban levő asszonyt a rendőrség hordágyra rakatta és beszállította a városi közkórházba. Nevét még nem lehetett megtudni, mert folyton önkivületben fekszik.

— **(Garázda rézég.)** Tegnap este nagy botrányt okozott a Cindery-utcában egy *Vagner József* nevű napszamos, ki részeg állapotban az utcán járókat inzultálta. Egy leányt egy asszonyt és egy borbély-legényt meg is vert, a kik csak futás által tudtak előle menekülni. Végre a rendőrség bekísérte a torony alá, hol most aluszszja ki a mámort a fejéből.

— **(Szereti Pécsét.)** Vannak, kik annyira szeretik a mi mecsekalji szép városunkat, hogy ha a rendőrség ki is tiltja őket innen, mégis visszatérnek. Ilyen *Fehér György* napszamos is, kit különféle tilos cselekedetek miatt a rendőrség kitiltott a város területéről e tilalom ellenére is visszajött tegnap *Fehér György*. Azonban egy rendőr felismerte; bekísérte a torony alá, hol most megbüntetik a tilos visszatérésért s haza toloncolják.

— **(Meglopott paraszt asszony.)** *Kövér Sari*, férj. *Marók Istvánné* fejelentést tett egy eddig ismeretlen egyén ellen, a ki hat forint 15 krajcárt ellopott tőle ma reggel itt a városban. A vámmal még megvolt a pénze s a mint a »Három varju« hoz ért, akkor vette észre, hogy kebléből hiányzik a kendő, meg a pénz. Az uton többször érezte, hogy valaki hozzányúl, de nem figyelt rá. Most keresik a tettest.

— **(A kis gyermek tragédiája.)** Megrendítő szerencsétlenségről kapunk tudósítást az alábbiakban. *Kutas Miksa* négyéves gyermeke, a kis *Józsika*, tegnap este felé ma-

gánosan játszott az udvaron, a hol a pince lejárat is volt. A kis fiúnak sikerült valahogyan kinyitani a pince ajtaját s bement. A súlyos ajtó azonban, úgy látszik nem tudta visszatartani, becsapódott mögötte s a kis gyermeket lelökte a lépcsőköön. A kis *Józsika* mintegy husz lécsőfokon gurult le. Minderről egy ideig senki sem tudott, a gyermek sírása nem hallatszott fel a mély pinceből. Egy félóra mulva, körülbelül, feltűnt a fiu anyjának, ki a vacsora elkészítésével volt elfoglalva, hogy az udvaron nagy csend van. Kinézett s mikor nem találta gyermekét, keresni kezdte. Szörnyű aggodalmában csak jó idő mulva nézett le a pincebe s ott találta kis gyermekét könnyázott arccal, mozdulatlanul, élettelenül. Külsérülésnek a gyermek testén nyoma sincs s így a legnagyobb valószínűség szerint az ártatlan kis fiút a félelem ölte meg.

— **(Schultz Imre jubileuma.)** Az ünnepélyt rendező bizottság tegnap tisztelgett *Hetyey* Samuel megyéspüspöknél, tudomására adván *Schultz Imre* jubileumát és kérvén egyúttal, hogy az ünnepély fényéhez képviselőleg hozzájáruljon. A főpásztor igen kegyesen fogadta a küldöttséget s szíves örömet fejezte ki a tanító-ság abbéli mozgalmát illetőleg, hogy *Schultz Imre* érdemeinek méltatásáról ünnepély kifejtésével gondoskodik. Velük fog örvideni és ünnepelni, amint mondá és gondja lesz rá, hogy az egyházmegyei tanfelügyelő az ünnepélyen őt képviselje. Hasonlókép a pécsi kereskedelmi iskola tanári testülete is bejelentette részvételét az ünnepélyen. Ma délután négy órakor a kis bizottság, öt órakor pedig a nagy bizottság tartott értekezletet. A kisbizottság megalakította a vidéki vendégeket fogadó bizottságot jelvénynyel. Bejelentett, hogy a pécsi jogakadémia tanári testülete is részt vesz, valamint az orsz. izraelita tanítóegylet küldöttségileg üdvözlö *Schultzot* és emlékiratot nyújt át. Egyben közbeidre jelentkezéseket elfogad a rendező bizottság. Találkozás hétfőn 9 óra előtt a sétaterén, rossz idő esetén a kath. körben, 9 órára telvonulás a város tempiómba az ünnepi isteni tiszteletre.

— **(Népgyűlés.)** A pécsi szociáldemokrata párt holnapután (vasárnap) d. e. 1/10 órakor a gyár-utca 7. szám alatt népgyűlést tart. A népgyűlésen községi ügyekről; földmivelő és ipari munkások viszonyairól s a sajtóról fognak beszélni.

— **(Felülfizetések.)** A »Báró Hirsch Mór« jót. és öns. egyesület által f. évi június hó 6 án rendezett nyári mulatságon felülfizettek: *Nürnbergi József* 6 k., dr. *Wallerstein Bódog* 5 k., *Wertheimer és Fűchsel* 3 kor., *Weindorfer János* 2 k., *Steiner Imre* 1 k., *Marton Mór* 1 k., *Jánosi Engel József* 1 k. 80 fill., *Brezits Ferenc* 80 fill., *Sehatz Vilmos* 76 fill., *Löbl József* 40 fill., *Löbl Samu* 40 fill., *Weisz Adolf* 40 fill., *Weinlager József* 80 fill., *Biró József* 90 fill., *Balog Pál* 40 fill., *Lukács csendőrszakaszvezető* 40 fill., *N. N.* 40 fill., *Morgenstern Bela* 20 fill., *N. N.* 20 fill., *Böhm nővérek* 40 fill., *Höfler testvérek* 40 fill. és *Fetter tettei vendéglős* 10 kor. Tombolatárgyakat adtak: *Zsolnay Miklós*, *Jusztusz Samu*, *Löbl József*, *Winter József*, *Fetter Károly*, *Karl Arthur*, *Fischer Ferenc*, *Schlesinger Sándor*, *Bergmann Lajos*, *Weisz Sándor* és *Bodó M.* A pécsi fiók vezetősége ez uton köszönetet mond az adakozóknak.

— **(18 éves betegség néhány nap alatt gyógyítva.)** *Thekes* asszony váratlan gyógyulása *Trois-Viegesben* (Luxembourg) oly eset, melynek igazságát mindenki ellenőrizheti.

Ezen hölgy 18 év óta erős szívdobogás, főlájás- és folytonos almatlanságban szenvedett.

Heves gyomorfájdalmi az evést kinszenvedéssé tették neki, oly mértékben, hogy végre annyira jutott, hogy minden táplálékot megtagadott és egy kevés tej volt az egyetlen tápszert, amelyet magához vehetett. Ennélfogva annyira elgyengült, hogy hosszú idő óta minden munka nehezére esett, — hacsak az teljesen lehetlenné nem vált. Minden alkalmazott szer hatástalan marad, míg a gyakran ismételt tanácsoknak engedve, elhatározta magát a Pink labdacok használatára. Ezen csodálatos labdacok alkalmazásánál semmi kétséget nem szenvedett többé, hogy az eredmény már nem soká késheket, amit velünk Thekes asszony tényleg a következőkben közöl:

»Mióta a Pink-labdacsoknál kerestem menedéket, egész más egyén vagyok és a legnagyobb örömmel bizonyítom, hogy ezen kitűnő labdacok nekem ismét teljes egészséget adtak új erővel és új életvidámsággal.«

A vér folytonos elszegényedése oly pusztítólag hatott Thekes asszony egészségére, hogy a vérnek csak oly nagy hatású erősítő és megújító szerével, mint a Pink-labdacsok, lehetett ily váratlan gyógyulást elérni, aminőhöz foghatót még soha el nem értek. Megint újból beigazolták világhírüket, mint a vérnek leghatalmasabb megújító- és az idegek erősítő szere.

A Pink-labdacsok ép oly hatásosak vérszegénység, sápkór, neurasthenia, idegbaj, mindennemű tuleröltetésből származó általános gyengeségi állapot, gyomor- és bélbaj, rheuma és az ischiasnál.

Kaphatók minden gyógyszertárban, valamint a magyarországi főraktárban Török József gyógyszertárban Budapesten, Király-u. 12., dobozonként 1 frt 75 krért vagy 6 doboz 9 frtért.

— (A Budapestre utazó közönség figyelmébe) ajánljuk a székesfőváros egyik legrégebb és elsőrangú szállodáját, az Angol királynő szállót (Deák Ferenc-utca 1.) melynek tulajdonosa: Palkovics Ede — mint értesülünk — jutányos árengedményben részesei vendégeit.

— (Pontosan járó) szép kivitelű arany és ezüst órák, nemkülönben finom és pontosan járó fali és ébresztő órák jutányosan szabott gyári árak mellett Schönvald Imre órás és ékszerésznél kaphatók. Ugyanott minden e szakmába vágó javítások pontosan gyorsan és a legolcsóbban eszközöltetnek.

— Lapunk legközelebbi száma Péter és Pál ünnepe folytán hétfőn este fog megjelenni. —

Előfizetésre való felhívás.

Olvasóközönségünkhöz, mely immár lapunkat huszonkilenc év óta pártolja, mint az igazi függetlenség organumát, most — az új félvév küszöbén — nem szükséges hosszabb programmal lépünk.

Hiszen ismeri mindenki lapunkat; tudja, hogy a „Pécsi Figyelő“ huszonkilenc év óta mindenben a közérdeket szolgálja; mindenkor a független politika harcosa volt s minden téren szókimondó véleménynyel, személyektől és intézményektől függetlenül képviseli e város és a megye érdekeit is.

Az 1901-ik év most küszöbön levő második felében a magyar politikai életben nagy átalakulások várhatók. Elerkezett az országgyűlés berekesztése; itt vannak a képviselőválasztási mozgalmak s október elején elkövetkezik az általános képviselőválasztások ideje is. Ha valaha, úgy most van szükség arra a független, erős ellenzéki irányra, melyet a „Pécsi Figyelő“ már huszonkilenc év óta képvisel. Most van szükség, hogy a választópolgárok nyakára hivatott hivatalos jelöltek, miniszteri képviselő-aspiránsok és egyéb, a tiszta és független választás botrányköveit képező visszaélések ellen tiltó szavait felemelje lapunk, mely ezentul is függetlenül, a negyvennyolcas ellenzék elveinek megfelelően fog küzdeni az önálló, független Magyarország érdekeiért!

Városi és megyei ügyekkel ezután is behatóan foglalkozunk az országos politika mellett. Itt is az őszinte igazmondás és a város, a megye érdekeinek szem előtt tartása fog bennünket ezután is — mint eddig — működésünkben vezérelni s célunk általában mindenkor a nagyközönség érdekeinek hű és lelkiismeretes szolgálata lesz, a mint ez volt a tekintélyes múltban is mindig, mely lapunk mögött áll.

Füzdőre utazó előfizetőink után bárhová utánuk küldi a lapot kiadóhivatalunk, ha ez iránt igényeiket egy levelezőlapon bejelentik.

Előfizetési árak:

Lapunk előfizetési ára, mely az összes napilapok között a legolcsóbb, a következő:

a július-decemberi félévre . . . 10 kor. — fill.
július szeptemberi évnegyedre . . . 5 kor. — fill.
egy hónapra . . . . . 1 kor. 70 fill.

Az előfizetés legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhető. Előfizetések a „Pécsi Figyelő“ kiadóhivatalához (Pécs, Mária-utca 1. sz. a.) küldendők.

Mutatványszámokat kívánatra bárhová küldünk.

Hazafias tisztelettel

a PÉCSI FIGYELŐ

szerkesztősége és kiadóhivatala.

T a n ü g y.

)(Kiténtetéssel vizsgázott joghallgatók. A pécsi püspöki jogliceum igazgatósága hivatalosan összeállította most a folyó tanévben kiténtetéssel vizsgázott joghallgatók neveit. Az erről szóló jelentés a következő: A pécsi püspöki jogliceumon az 1900/1 tanévben a következő joghallgatók tettek kiténtetéssel vizsgálatot: I. Alapvizsgálatot Baranyai Béla, Dalmartelló Arthur, Kosák János, Nürnbergger Géza, Ollé Lajos, Br. Rudnyánszky Miklós. II. Alapvizsgálatot: Hechtl József, Krum Péter, Mody László, Öhlwang Károly Pauns Jenő, Piatsek Zoltán, Br. Rudnyánszky Dezső, Weihart Rezső. III. Államtudományi államvizsgálatot: Makay István.

)(Beiratások a pécsi felső kereskedelmi iskolában. Junius 30., jul. 1. 2. 3-dikán

történik a beiratás d. e. 8—12-ig az igazgatóság irodájában. Oly tanuló, ki a felvételre első ízben jelentkezik, keresztlevelét, illetve születési bizonyítványát és az újraoltási igazolványt is tartozik bemutatni.

VASUTI MENETREND.

Érvényes május 1-étől.

PÉCSRŐL INDUL:

	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Budapestre	8·22	11·41	3·03	11·10
B.-Szt.-Lőrincz	8·48	12·13	3·36	11·44

(B.-Szt.-Lőrinczről indul
B.-Sellyére v. v. 4·55, tv. sz. sz. 9·17, v. v. 3·50)

B.-Sellyére érk.	6·04	10·34	4·59	
Uj-Dombóvár érk.	9·57	1·34	5·01	1·34

(Kaposvár felé ind.
gy. v. 10·03, sz. v. 1·55, gy. v. 6·31, sz. v. 2·15, szv. 4·47
(Bátaszék felé sz. v. 3·19 tv. sz. sz. 2·30)

Uj-Dombóvárról ind. 10 04	2·32	5·21	2·56	
Budapestre k. p. u. é.	1·25	8·00	8·35	8·20

	Sz. v.	V. v.	Sz. v.
Bárcs-N.-Kanizsa-Bécs felé	3·03	8·28	6·47

B.-Szt.-Lőrincz	3·36	9·06	7·26
Szigetvár	4·13	9·42	8·04

Kaposvárra indul V. v. 5·15 V. v. 11·10

Barcs	5 14	10·56	9·00
N.-Kanizsa	1·26	11·52	
Bécs	9·35	8·50	

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.
Eszék felé	5·42	12·30	4·23	8·35

Úszógh érk.	6·08	12·43	4·37	8·53
Villány	6·48	1·29	5·24	9·38

Mohács felé sz. v. 7·06 szv. 10·35 sz. v. 1·55 sz. v. 10·05				
Mohács érk.	7·50	11·35	2·39	10·49

Villány ind.	6·53	1·34	5·29	9·43
Eszék	8·07	2·45	6·45	11·01

Hajó közlekedés Budapest-Zimonyi vonal, lefelé minden szerdán pénteken és vasárnap indul előtte való este 10 óra, fölfelé minden péntek, vasárnap és kedden 2·00

Budapest-Mohácsi vonal: Budapestről indul naponként délben 12·00. Mohácsra érkezik este 9·55

Mohács-Budapesti vonal; naponként Mohácsról indul 11 órakor. Budapestre érkezik éjjel 1 ó. 20 p. éjjel.

Gabona-árak.

Hivatalosan feljegyeztettek Pécs szab. kir. város 1901. évi június hó 28. napján tartott hetivásárán.

Az árak métermázsánként számítottak.
Buza őszi 15·60—15·—; 6 0—0—; kétszeres ó 12·60—12·—; rozs ó 13·60—13·00; ó —; árpa uj 10·40—10·—; tavaszi 10·40—10·—; zab tavaszi 14·40—14·—; uj —; búkköny —; kukorica ó 12—11·40; uj —; széna 5·20—4·80; szalma 2·40—2·—.

Kínalat: gyenge, mintegy 300 gabona-kocsi volt a piacon.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június 28-án. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Ház mai ülésén Percel Dezső elnökölt, ki bejelentette a kvótaügyben történt királyi döntést.

Rakovszky István és Rátkay László felszólalása után Széll Kálmán beleegyezik a napirendretűzésbe.

Ugron Gábor felelt ezután Gajári Ödönnek. Ugy értesült, hogy Rimler mást is beakart mártani. Gajári a multi szerepét játszotta: selyemzsinórt adott neki. Köszöni és visszaadja. Nem igaz, hogy Delcassétól pénzt kért s hogy az első szervezkedésre pénzt elfogadott volna. Az vélemény volt s nem cselekedet. A választási pénzt lehet felhasználni becsületesen és becstelenül. Szól ez Lévai Lajosnak. Minden pártnak van bankja, miért ne legyen az ellenzéknek is? A függetlenség kivívására orosz szövetséget nem akart; mindig francia-barát volt. Így beszélt! így tett. Dobránszkyt sajnálja. Az ország vitális érdekét

Tőzeg-árnyékszékek.

Tekintetes

Kraus István urnak

Pécsett.

Ezenne szivesen adom b. tudomására, hogy a nekem szállított tőzegszóró klotzetekkel teljesen meg vagyok elégedve. A klotzetek kifogástalanul működnek és teljesen szagtalanok.

Tisztelettel

Dr. Mende Lajos.

nem támadta. Nyugodtan várja az ország ítéletét, mert nem oly könnyű a becsületet kirabolni!

Nagy zaj támadt ekkor, *Olay* Lajos, *Dienes* Márton és *Városov* Gyula összevesznek. A diákkarzat tapsol.

Elnök a diákkarzatot kiüritteti.

Rakovszky István ezt törvénytelennek mondja. *Szilágyi* Dezső helyesli.

Gajári Ödön kijelenti, hogy ha *Ugron* nak zsinórt adni akart volna, az nem selyemből lett volna. Idegen pénzre számítani, mind egy német, vagy francia, nem egyezik a tisztességgel. *Bánffy* Dezső becsületszávára kijelentette, hogy külföldi pénzt nem fogadott el. *Ugront* senki sem üldözi, csak saját tettei, (*Zajos* helyeslés.) gorombaságokkal nem használ *Ugron* magának.

Lévay Lajos kijelenti, hogy a Kuria ítélete szerint kerületében vesztegetés nem volt. *Ugron* tettét hazaárulásnak tartja.

Tisza Kálmán kijelenti, hogy a Vatikántól választásra soha pénzt nem kért, sem támogatást. Csupán a katolikus papság korstekedése ellen szólalt fel. Ezt *Wekerle* adatokkal bebizonyította.

Az ülés tovább folyik.

TÁVIRATOK.

— **Angol királyi pár koronázása.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Az angol király ma proklamációt bocsájtott ki, melyben tudatja, hogy a maga és a királyné koronázása jövő évi júniusban lesz.

— **A Beöthy-Liptai ügy.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A Beöthy-Liptai ügyben *Spády* Zsigmondot, a Nemzeti színház irodavezetőjét, kit hivatalos adatok kiszolgáltatásával gyanúsítottak, a színház intendánsa felfüggesztette állásától. Ma ez ügyben új fordulat állott be, a mennyiben az intendáns a fegyelmet *Spády* ellen beszüntette, de állásából az irodavezetőt elbocsájtotta.

Kállay sajtóügyi vizsgálóbíró ma délelőtt *Lip'ait* kihallgatta, a ki kijelentette, hogy a Beöthy ellen irt cikkekért a felelősséget elvállalja s bizonyítani kíván Beöthy ellen.

— **Öngyilkos vasuti tisztviselő.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) *Wagner* Antal, a m. á. v. budapesti tisztviselője ismeretlen okból ma Király-utcai lakásán törülközőjére felakasztotta magát és meghalt.

— **Összeomlott állvány.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A budapesti Károly-kaszárnyánál történt s lapunk tegnapi számának távirati rovatában közölt állványomlás egyik sebesültje *Lasz* Ferenc munkás ma a kórházban seibe belehalt.

— **A lipcei bank bukása.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Lipcseből jelentik mai kelettel: A Leipziger Bank *Deutsch* nevű másik igazgatóját is ma letartóztatták. A letartóztatás óriási feltűnést keltett.

— **Rablók az orosz vasuton.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Az egyik, Moszkvához közellévő állomáson ma hajna'ban három álarcos ember felugrott a kazani vasut egyik tehervonatára, hogy a vonatot kirabolják, a személyzet

azonban megállította a vonatot. A rablók revolverekkel lövöldöztek a vasutasokra, aztán az erdőbe menekültek.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Kihirdetés.

A magyarbólyi anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvvezető-helyettese kihirdeti, hogy:

Schwarz Henrik,

ki családi állapotára nézve: özvegy és a kinek vallása: evangélikus református, állása (foglalkozása): gépkezelő, lakóhelye: Magyar-Bóly, születési helye: Mórág, születési ideje: 1846. évi december hó 1. napja s a ki néhai Schwarz Henrik és nehai Luy Erzsébet fia;

özv. Forschner Henrikné

született Drexler Katalin, ki családi állapotára nézve: özvegy és a kinek vallása: ágostai hitvallású evangélikus, állása (foglalkozása): földmívelési napszámos, lakóhelye: Eszék, születési helye: Kéty, születési ideje: 1850. évi május hó 7. napja s a ki néhai Drexler Kristóf és néhai Mész Margit leánya egymással házasságot szándékoznak kötni.

Felhivatk mindazok, kiknek a nevezett házasságra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési hely községi előjárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyen kell teljesíteni, u. m.: Magyar-Bóly.

Kelt Magyar-Bólyban, 1901. évi június hó 26. napján.

Szedlák Béla s. k.,
anyakönyvvezető-helyettes.

10 hektoliter prima vörös-bor,

mely Villány szomszédságában lévő hegyen tavaly termett, esetleg kisebb mennyiségben is *eladó.*

Bővebb felvilágosítással szolgál

özv. Zsiros Julianna

Pécs, felső vámház-utca 2. sz.

**Kitünő fajú
kanári madarak
jutányos árért eladók.**

Bővebbet kiadóhivatalban.

500 forintot

fizetek annak, a ki a **Bartilla fogvizének** használatát mellett, üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) A **Bartilla's Erben, (E. Winkler)** Wien, 19/1. Sommergasse 1. Kapható **Pécsett:** **Gelch** és **Graeff** Ferenciek-utca 6., és **Zsig** László Széchenyi-tér 18.

Kérjünk határozottan mindentűt **Bartilla**-féle fogvizet. (Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak.)

Oly helyekre, hol nem kapható, **bérmentve** küldök 7 üveget 2 frt 60 krért, 16 darabot 4 frt 50 krért.

Meseszerű hihetetlen!

olcsó a mi általánosan kedvelt és számos elismeréssel jutalmazott

10 óra-különlegességünk és pedig:

Finom nikkell-remontoir, kitünő, beosztva	
36 órára, 1. rendű mű	K. 5. --
Legjobban kedvelt nikkell-anker remontoir	
Rosskopff-rendszer	» 8.50
Fekete-fém remontoir 3 fémfedővel	» 7.50
Fehér-fém kettős fedéllel aranszegélylyel	» 7.50
Aranyozott rem. 3 aranyozott fedővel	» 7.50
Óriás nikkell horgonyóra	» 10. --
I-ső rendű ezüst ismétlő aranykerettel	» 8.50
Ugyanaz nők részére	» 9. --
I. rendű ezüst uri horgonyóra, 3 ezüst fedővel	» 13. --
Ugyanaz tula-ezüst	» 15. --

Egy fajtából 3 óra vétele után vámmentes megküldés. Egyes mintadarab 1 koronával többre jön. Szétküldés a pénz előre beküldése mellett, vagy utánvét mellett. Kicsérelés megengedtetik. Olcsó árunkért már számos elismerést kaptunk ugy órákészítőiől mint kereskedőtől, miután jó és biztos kereslethez segítettük.

Uhren-Engros-Haus

S. Kommen & Co., (Schweiz)

BASEL,

Fiók BREGENZ (Vorarlberg.)

Levélposta, 25 f., levelezőlap 10 f.

Mindenki

meggyőződést

szerezhet, hogy

Klein Sándornál
Pécs, Széchenyi-tér 7.

van a legolcsóbb, legjobb

férfi és gyermek-

RUHA

beszerzési forrás.

Rendkívüli **olcsó árak** mellett minden ruhadarab kitünő minőségű szövetből, tartósan és izlésesen van elkészítve.

Midőn még t. vevőim figyelmét azon kedvezményre is felhívom, hogy javítások és ruhák vasalását díjazás nélkül elvállalom, vagyok kitünő tisztelettel

Klein Sándor.

CSODA

Schweizből.

Alulírott cég megküld mindenkinek postánként, a kereskedelmi világban még nem létező ár mellett

csak 3 koronáért

vámmentesen 1 drb kilnő, pontosan 24 óráig járó **órát 3 évi jótállással.**

Azonkívül kap mellékelve minden megrendelő egy aranyozott, finoman kidolgozott **óraláncot ingyen.** Ha az óra nem megfelelő, szívesen kicseréltetik az, vagy az összeg visszaküldetik. Egyedül kapható csak a:

Schweizer
Uhren-Engros-Etablissement
Basel-Horbürg (Schweiz.)

Sok ezer elismerő-levél megtekinthető.

Hét szobás ház

3 konyhával és 2 pincével, -- több évi részletfizetésre is

igen olcsón eladó.

Megtekinthető naponként -- szerda, szombat és vasárnap kivételével -- délután 5-7-ig. Egy kis lakás is kiadó, magánosoknak esetleg teljes ellátással.

Cím a kiadóhivatalban.

A mélyen tisztelt hölgy-közönség becses figyelmébe!

Van szerencsém köztudomásra hozni, hogy helyben, a **Jókai-tér 3. sz. alatt (I. emelet jobbra.)**

szabászati iskolát

nyitottam, hol a jelentkező hölgyeket a legegánsabb francia- és angol-szabásra és rajzolásra megtanítom.

Támaszkodva a 28 év alatt **Párisban** Madame Briolle nél (Versaill, boulevard Sebastopol), **Bécsben** Madame Spitzer-nél, **Budapestben** Árvay cs. és kir. udv. szállitónál, **Brassóban** László M. L. és Társa cégnél, **Drezdában** az angol és francia szabászati tanfolyamon szerzett gazdag tapasztalataimra, biztosítom a jelentkező hölgyeket a szakszerű és biztos sikerű eredményre.

A tanfolyam tartama 4 hét és a tandíj egy-egy jelentkező után **15 frt.**

Minden tanuló-hölgy felügyeletem alatt a tanfolyamon egy ruhát szabhat és állíthat össze magának.

Midőn mindezeket közhírré teszem, tudatom, hogy elvállalok francia és angol szabásu **ruhák és kabátok elkészítését** a legegánsabb kivitelben.

Bővebb felvilágosítást készséggel adok.

Kiváló tisztelettel

Kovács Imre.

A pécsi HIDEGVIZ

gyógyintézet,

20 év óta az Engel-féle fürdőben, nyári idényét **május 1-től kezdte.**

Mindennemű vizgyógyászok **Priessnitz** és **Kneipp** rendszere szerint. **Villamosozás, massage, villamos fürdők és meleg** (vasláp, fenyő, tengeri só, soole stb.) **gyógyfürdők.** Dietkefir-, Kumiss-, soványító stb. kúrák.

Gyógyárak: Hidegvizkúra ruhával és fürdőszolga-iletményenyl együtt

egy kúra naponta, hetenként 8 korona
két „ „ „ 12 „

Felvétel és orvosi rendelés **naponként 11 órától 3-ig** a vizgyógyintézet orvosi vezetőjénél

Dr. LOEWY LIPÓT,

Széchenyi-tér 2. sz.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy **Pécsett, Ferenciek-utca 15. szám alatt** (Skarica-féle ház) a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg berendezett

fodrász-

és

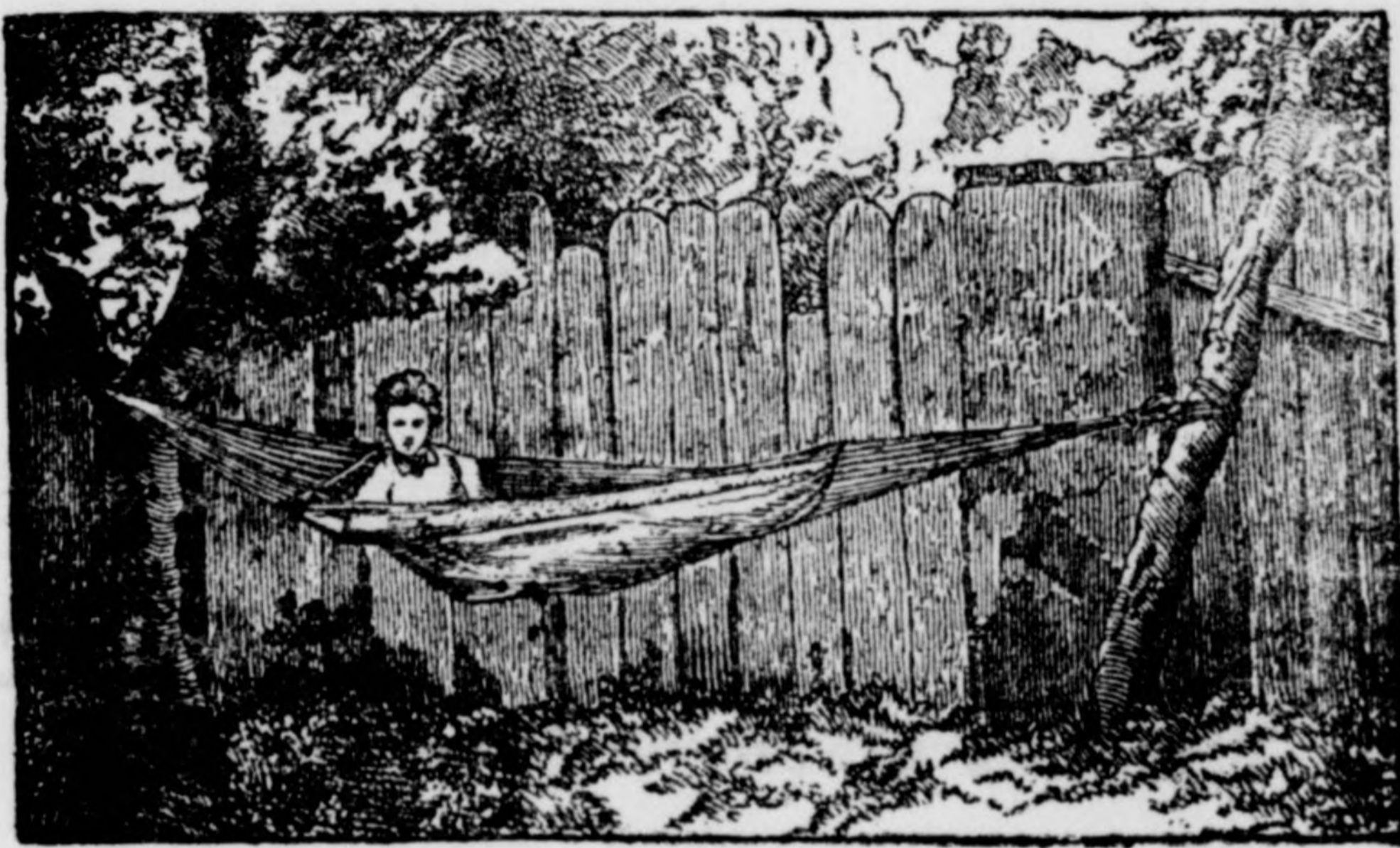
borbély-üzletet

nyitottam. A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradok

teljes tisztelettel

Fuchs Zsigmond,

fodrász.

ablaktisztításhoz való mentőv, gazdasági kötélárak, zsinegek, sodrony és kenderkötelek, tömlők, malomhevederek, tornaszerek, függő és Lawn-Tenis hálók mindig készletben vannak és jutányos áron kaphatók

Gipsz József

kötéláru üzletében

PÉCSETT, belváros II. ker., ország-ut 47. szám

(saját házában.)

Szőlősgazdák

figyelmébe!

Legjobb és legolcsóbb a **szőlőkötöző zsinag,** jobb és olcsóbb a **ráfánál,**

kilója csak 32 kr., továbbá

A pécsi igen tisztelt közönségnek ez uton tisztelettel tudomására hozzuk, hogy **a valódi és világhírű „Schönmann“-féle**

Ambre és Cairó-féle

czigaretta hüvelyek

egyedüli eladási jogát

özv. Tausz Vilmosné

dohánykülönlegességi raktárának **adtuk át.**

Hogy ezen, még eddig felülmulhatlan hüvelyek elterjedését előmozdítsuk, a fenti cégnek oly olcsó árakat adunk kézre, hogy képes **100 hüvelyt 20 krért, 1000 drbot frt 1-80 adni.**

Ezáltal mindenkinek lehetővé van téve **jó papirt olcsó áron** használhatni.

Teljes tisztelettel

Schönmann & Singer.

Gazdaasszonynak

magános urhoz, vagy

kulcsárnőnek

ajánkozik egy középkorú nő, ki úgy a főzést, mint a gazdálkodást kitűnően érti.

Cím a kiadóhivatalban.

Kerések

dívatáru-üzletem részére ügyes és jó modoru

elárusítónőt,

ki ezen szakmában már jártas.

Kohn Katica.

Zongorázni tanít

és a jövő iskolai évre családja körében *kosztos tanulókat* is fogad valamint *bázi-tanítónak, felolvasónak, magántitkárnak, levelező- és könyvelőnek* úgy *kereskedelmi és biztosítási képviselőnek*, nemkülönben *bázigazgatóknak* is tisztelettel ajánlkozik

Grosch Károly

nyug. tanító

Pécs, Arpad-utca 23. sz. a.

"Facherlin"

Nem zacskóban! — Egyedül csak üvegekben valódi!

Ez valóban biztos és alapos segítség mindennemű rovarirtáshoz!

Kapható:

PÉCSETT: Hirschler Mór főraktár, Alt és Böhm, Angyal Lajos, Becker János, Dobszay Antal, Eizer János, Frankfurter A.-né, Geltsch és Graeff, Goldberger Gyula, Gyimóthy Gyula, Hierlein Lajos, Hollósy Adolf, Kacs Kovics Géza, Kerdl Lajos, Köszl Jánosné, Lang Herman és fia, Lehner János, Markus

Simon, Mitzky Mór, Molnár János, Preindl Gyula, Reeh Vilmos özv., Reinfeld A., Ifj. Rézbányay János, Sipos János, Schäfer Andor, Sperl Vilmos, Spitzer Jakab, Spitzer Sándor Fia, Stern Miksa, Wallerstein R. ut., Weber Ferencz.
PÉCS-BÁNYATELEP: Gebhardt István.
BAR.-SZABOLCS: Diamant Adolf, Pollák Gábor.

BARCS: Dorner S., Fischer A., Fried Lajos, Herczeg József.
BARCSTELEP: Breuer F., Fischer A., Klein József, Mautner M. Béla, Neumann Em., Weisz Sándor.
BÁTTASZÉK: Eichardt József, Góczy Nep. János, Mayer Gusztáv.
BONYHÁD: Ermer Adolf, Straicher Benjámín, Weber György.
DOMBOVÁR: Burger Ede,

Kacs Kovics Jenő, Pauncz Sámuel és Fivére, Rottermel Henrik, Spitzer Imre.
MOHÁCS: Auber Nep. János, Bachrach Győző, Ehrenfeld Antal, Freund és Társa, Mailis Samu Prezmayer A., Rosenbaum Fülöp, Stanczinger Gyula.
NÉMETH-BÖLY: Kann L.
SZIGETVÁR: Fried Dávid, Kohn Jakab, Ocsodai G., Szalay József.

SZT.-LÓRINCZ: Engel Vilmos, Gebauer Tivadar.
SZULOK: Berger József, Fried Zsigmond.
VILLÁNY: Gyimóthy Jákó.
VÖRÖSMART: Thury Dénes.

Telefon
143.

TICHY ALADÁR

Telefon
143.

fémárugyár, épület- és műbádogos s vízvezeték-felszerelő-műhely

PÉCSETT, Jókai-(Kis)-tér 11. szám.

Készít épület- és díszmű (ornamentikai) bádogos munkát.

Elvállal vízvezeték-, fürdő-, csatornázás-, closett-villamos csengő és villámhárító berendezési munkát.

Nagy választékban raktáron **fürdő- és ülökádak, jégszekrények, konyhaedények** stb.

Bádogtetők, tetőcsatornák, tornyok stb., valamint azok javítása és festése igen olcsón elvállaltatik, megrendelések mérték vagy rajz után gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Fürdő- és ülökádak kikölcsönöztetnek.

